04/04/2021

Έργα αναζωογόνησης στην ιστορική συνοικία των Προσφυγικών της Πάτρας

/ Επικαιρότητα

Τα Προσφυγικά, μία ιστορική συνοικία της Πάτρας, που μετράει περίπου 100 χρόνια ζωής, πρόκειται να αναζωογονηθεί, μέσω του αιτήματος που υπέβαλε ο δήμος Πατρέων για την υλοποίηση του έργου, στο πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης».

Ήδη ο δήμος έχει προχωρήσει σε μελέτη αναζωογόνησης ολόκληρης της περιοχής, με το ποσό της χρηματοδότησης του έργου, να αγγίζει τα 11 εκατομμύρια ευρώ, ικανοποιώντας, όπως αναφέρει, «ένα χρόνιο αίτημα των κατοίκων της περιοχής».

Βασικές αρχές της μελέτης, σύμφωνα με τον δήμο, είναι «η λειτουργικότητα, η προσβασιμότητα και η ασφάλεια των δημοτών, ενώ αποβλέπει στην αναζωογόνηση της ιστορικής αυτής συνοικίας με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, με σύγχρονες υποδομές και προδιαγραφές, αφού τα Προσφυγικά είναι ένα ζωντανό κύτταρο σε συνεχή εξέλιξη».

Οι εργασίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, κατασκευή και ανακατασκευή δρόμων και πεζοδρομίων, δημιουργία υπόγειου δικτύου ηλεκτροφωτισμού, έργα πρασίνου,

που περιλαμβάνουν απομάκρυνση των ξερών δέντρων και αντικατάστασή τους με νέα.

Επίσης, σύμφωνα με τον δήμο, οι παρεμβάσεις θα γίνουν με υλικά φιλικά στο περιβάλλον και συγχρόνως θα δοθεί η δυνατότητα πρόσβασης σε ΑμεΑ σε βασικά σημεία της συνοικίας, που έως σήμερα δεν υπάρχει.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου, έχουν συνεκτιμηθεί, σύμφωνα με τον δήμο, τα πολεοδομικά, οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής των Προσφυγικών, δηλαδή η χωροθέτησή τους σε επαφή με το ιστορικό κέντρο της Πάτρας, η ιστορικότητα και οι μνήμες της συνοικίας, καθώς και οι χώροι λατρείας και αθλητισμού.

Παράλληλα, οι εργασίες εκτιμάται ότι θα συμβάλουν καταλυτικά στη συνολική αναβάθμιση της συνοικίας, οικονομική και κοινωνική, διατηρώντας ωστόσο την ιστορικότητά της, ενώ η ολοκλήρωσή τους θα δώσει κίνητρα, αφενός στους κατοίκους να μείνουν στην γειτονιά τους και αφετέρου θα γίνει πόλος έλξης και για νέους κατοίκους.

Ακόμη, στον δήμο εκτιμούν, σύμφωνα με την πρόσφατη απόφαση της οικονομικής επιτροπής, ότι οι παρεμβάσεις θα οδηγήσουν μακροπρόθεσμα και σε θετικά οικονομικά αποτελέσματα τόσο για την ίδια την περιοχή όσο και για τις γειτονικές συνοικίες, καθώς τα Προσφυγικά μπορούν να γίνουν ένας νέος αστικός πόλος, όπου θα ενισχυθούν η εμπορική κίνηση και η επισκεψιμότητα, «καλλιεργώντας» έτσι το έδαφος για νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες θα προκύψουν νέες θέσεις εργασίας.

Η απόφαση του δήμου για την αναζωογόνηση των Προσφυγικών προκάλεσε την ικανοποίηση των κατοίκων, όπως λέει στο Αθηναϊκό – Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων, ο Γιώργος Αγγελόπουλος, γέννημα – θρέμμα της συνοικίας και μέλος του ΔΣ του δραστήριου Παμμικρασιατικού συλλόγου, που εδρεύει στην συνοικία.

«Είναι ένα πολύ σημαντικό έργο», επισημαίνει ο Γιώργος Αγγελόπουλος, προσθέτοντας ότι «είναι η πρώτη φορά που βρίσκουμε ανταπόκριση από τον δήμο στο αίτημα για έργα αναβάθμισης των Προσφυγικών, αφού τα προηγούμενα χρόνια γίνονταν αποσπασματικές παρεμβάσεις, χωρίς μελέτες και σχεδιασμό, με αποτέλεσμα αντί να λύνονται προβλήματα, να δημιουργούνται νέα».

Ως εκ τούτου, όπως σημειώνει ο Γιώργος Αγγελόπουλος, «δεν ήσαν λίγοι οι κάτοικοι που πήραν την απόφαση να φύγουν από τα Προσφυγικά, λόγω της υποβάθμισης της συνοικίας».

Αναφερόμενος στην ιστορικότητα των Προσφυγικών, ο Γιώργος Αγγελόπουλος λέει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ότι «οι πρώτοι κάτοικοι της συνοικίας ήταν οι πρόσφυγες που ήλθαν στην Πάτρα μετά την Μικρασιατική καταστροφή» και συνεχίζει:

«Στην αρχή οι πρόσφυγες διέμεναν σε καλύβες και παραπήγματα, ενώ μετά το 1923 άρχισαν να κατασκευάζονται τα πρώτα σπίτια, όπου διέμεναν τέσσερις οικογένειες μαζί κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες σε ένα διώροφο με κοινόχρηστο χώρο. Κάθε οικογένεια, όπως και αυτή της γιαγιάς μου, είχε στην διάθεσή της δύο υπνοδωμάτια, μία μικρή κουζίνα και ένα μπάνιο».

Όσον αφορά στις εργασίες που έκαναν οι κάτοικοι των Προσφυγικών, ο Γιώργος Αγγελόπουλος λέει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ότι «στην αρχή οι πρόσφυγες εργάστηκαν σε μηχανουργεία, οικοδομές και εργοστάσια, ενώ σε κάποιους δόθηκε κλήρος γης στην περιοχή του Γηροκομειού.»

Βέβαια, όπως προσθέτει, «πολλοί από τους πρόσφυγες που ήλθαν στην Πάτρα ήσαν μορφωμένοι και γνώριζαν τέχνες, αλλά έκαναν όλες τις δουλειές, αφού έπρεπε να βιοποριστούν.»

«Αργότερα, όταν ενσωματώθηκαν στην τοπική κοινωνία», συνεχίζει, «πολλοί μπόρεσαν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους, έγιναν πολύ καλύτεροι τεχνίτες και άνοιξαν δικά τους μηχανουργεία, ενώ άλλοι έγιναν εργολάβοι και πρωτομάστορες.»

Οι πρόσφυγες δεν ξέχασαν ποτέ τις ρίζες τους και σε αυτό το πλαίσιο έχτισαν την εκκλησία της Αγίας Φωτεινής σε ανάμνηση του ομώνυμου ναού που υπήρχε στην Σμύρνη.

Επίσης, όπως τονίζει ο Γιώργος Αγγελόπουλος, οι πρόσφυγες έχουν δώσει το αίμα τους για την πατρίδα πολεμώντας στο μέτωπο της Αλβανίας και συμμετέχοντας στην εθνική αντίσταση, κατά την διάρκεια της Γερμανικής κατοχής.

Μάλιστα, στις 27 Οκτωβρίου του 1943 έγινε το μπλόκο των Προσφυγικών, όπου οι γερμανικές δυνάμεις κατοχής συνέλαβαν περισσότερους από 200 Έλληνες, οι οποίοι οδηγήθηκαν στις φυλακές «Λυμπερόπουλου».

Σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην ιστοσελίδα του «Παμμικρασιατικού», αρκετοί από τους συλληφθέντες κατάφεραν να δραπετεύσουν με την βοήθεια των οργανώσεων του ΕΑΜ, αλλά λίγες ημέρες αργότερα, στις 4 Δεκεμβρίου εκτελέστηκαν στο κτήμα «Μουρτζούχου» 63 από τους συλληφθέντες στο μπλόκο των Προσφυγικών.

Στο μεταξύ, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους, οι κάτοικοι των Προσφυγικών ασχολήθηκαν και με τον αθλητισμό και κυρίως με το ποδόσφαιρο, ιδρύοντας, όπως λέει ο Γιώργος Αγγελόπουλος, τρεις τουλάχιστον ιστορικές ομάδες, δηλαδή τον Άρη Πατρών, τον Ολυμπιακό Πατρών και την Θύελλα Πατρών.

Ως έδρα των ομάδων ήταν το γήπεδο των Προσφυγικών που ήταν περιφραγμένο για χρόνια με τσίγκους. Οι τσίγκοι αυτοί, σύμφωνα με τον Γιώργο Αγγελόπουλο, ήταν ανοιγμένα βαρέλια, τα οποία τα είχαν κάνει επίπεδα ώστε να χρησιμεύουν ως περίφραξη.

Σήμερα, ο «Παμμικρασιατικός», στην προσπάθειά του να κρατήσει ζωντανή την ιστορία των Προσφυγικών, έχει αναλάβει πρωτοβουλία, ώστε να δημιουργηθεί ένα συλλογικό ιστορικό αρχείο μνήμης.

Στο πλαίσιο αυτό προγραμματίζεται να γίνει συλλογή μαρτυριών από κατοίκους των Προσφυγικών δεύτερης και τρίτης γενιάς, οι οποίοι έχουν μνήμες από παππούδες και γιαγιάδες. Η προσπάθεια αυτή θα γίνει σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών και το δήμο, ενώ παράλληλα ετοιμάζεται και θεατρικό έργο με ζωντανές μνήμες.

Τέλος να σημειωθεί ότι στο «Σπίτι Πολιτισμού» του «Παμμικρασιατικού» λειτουργεί μουσείο μικρασιατικής μνήμης, το οποίο χωρίζεται σε τρεις ενότητες, δηλαδή φωτογραφική έκθεση, προσέγγιση της Μικράς Ασίας μέσα από χάρτες και προσφυγική κατοικία στην Πάτρα.